

RESPIRURI ÎN AMONTE: CRÂMPEIE DIN ISTORIA A DOUĂZECI DE ANI DE ACȚIUNI ÎNGEMĂNATE ÎN SLUJBA MEDICINEI

*Fragments from 20 years history of actions in the service of
Romanian medicine*

Dr. Grigore Bușoi

Motto:

*Ce bine că ești, ce mirare că sunt!
... în înfrigurata neasemuită luptă
A minunii că ești, a întâmplării că sunt.*

Nichita Stănescu, *Ce bine că ești*

Revista Medicală Română (RMR) și redactorul ei șef, Dr. Grigore Bușoi, aniversază douăzeci de ani de când ființează împreună, atestând astfel un efort constructiv-creator notabil, care va fi sau nu va fi văzut ca un eveniment de reținut în crugul medicinei.

Această constatare mă face să mă gândesc la greutatea observației Sfântului Grigorie de Nazianz: „Mai bună este o faptă fără glas, decât un cuvânt fără faptă“.

Din fericire, revista se află sub tutela unui duh românesc catalizator, pe care Constantin Noica îl așază între suflet și spirit, ceea ce induce continuitate constructivă responsabilă și un tonus vital avântat și exigent.

Cine citește editorialele și secțiunile speciale ale revistei – *Medicină și cultură*, *Medicină și filosofie*, *Cinste cărții* – constată cu mărturia faptelor măreția sufletului cărturăresc național și continuitatea tradiției autohtone.

Revista noastră este o gazetă interdisciplinară, având ca fundal demersul sistemic și abordarea holistică, parametri definitorii ai specialității de medicină generală/medicina familiei, în care nimic din ce-i medical nu-i este străin, ea fiind și o foaie științifică și culturală, aflată în același timp sub oblăduirea Asociației Medicale Române, având ca

țel director cultivarea valorilor românești din țară și străinătate.

RMR este continuarea revistei *Viața medicală*, care a fost condusă cu strălucire de Acad. Dr. Marin Voiculescu.

În fosta revistă *Viața medicală*, eu făceam parte din colegiul redacțional și m-am făcut cunoscut prin diverse articole, care au marcat destinul medicinei generale, și prin mai multe observații clinice, ca priorități medicale, care au reținut atenția.

Din prima categorie, cităm articolele:

- „Medicina generală ca specialitate, o necesitate obiectivă în România“, *Viața medicală*, 1982, 2, 381-384;
- „Medicina familiei, o disciplină cu adânci implicații medico-sociale“, *Viața medicală*, 1983, 2, 369-374;
- „Actul medical și familia“, *Viața medicală*, 1984, 7, 333-336.

Din a doua categorie notăm:

- „Sindromul D în spondiloza cervicală“, *Viața medicală*, 1979, 7, 323-326;
- „Asocierea dintre ulcerul gastroduodenal și bronhopneumopatia obstructivă cronică“, *Viața medicală*, 1980, 6, 255-260;
- „Un semn oculo-iridian «omicron» la nevrotici“, *Viața medicală*, 1982, 3, 139;

În introducerea cărții *Medicina generală*, apărută sub redacția prof. dr. Marin Voiculescu în 1990, la Editura Medicală, Domnia Sa declara: „O contribuție importantă a acestei cărți o constituie *prima parte*, destinată *bazelor teoretice și practice ale medicinei generale*, în care autorul – un binecunoscut

medic de medicină generală, cu o mare experiență, dar și cu o largă cunoaștere teoretică a specialității – consacră o serie de capitole conținutului teoretic și practic al medicinei generale, de la istorie și doctrină, la metodologie de lucru și interrelații cu alte specialități, la formarea și cercetarea științifică a medicului de medicină generală.

Scrisă într-un stil elevat și într-o stare de spirit angajantă, această dorită și necesară introducere în medicina generală devine un instrument formativ și acțional al specialiștilor de medicină generală și, în același timp, se constituie într-o invitație de reflecție pentru aprofundarea medicinei teoretice.“

De menționat că, în partea a II-a a cărții, în cadrul secțiunii „Medicina internă în practica ambulatorie“, eu am scris trei capitole: *Cianoza*, *Durerea toracică* și *Disfagia*.

După Revoluția din '89, când nimic nu se mai lega în România, iar titlul revistei *Viața Medicală* fusese preluat de periodicul *Viața Medicală*, domnul profesor Marin Voiculescu mi-a cerut, cu delicatețe, să mă ocup de noua revistă apărută – *Revista Medicală Română* –, pe care o considera urmașa de drept a revistei păstorite anterior de dânsul.

Astfel, în vol. XI, RMR nr. 1-2, 1992 apare editorialul: *In memoriam – Acad. Prof. Dr. Marin Gh. Voiculescu (3 august 1923 – 3 iulie 1991)*, prin care omagiam personalitatea ilustrului și iubitului nostru dascăl, mentor și prieten.

Cartea *Medicina generală, vol. I*, s-a bucurat de o bună apreciere în lumea medicală.

În *Viața medicală* din 13 iulie 1990, la rubrica *Vitrina cărții medicale*, își exprimă punctul de vedere trei personalități de marcă ale medicinei românești.

Redăm câteva dintre observațiile prof. dr. doc. D. Dumitrașcu: „Acest prim volum, titlul și cu deosebire prima secțiune intitulată «Bazele teoretice și practice ale medicinei generale», îl situează într-un plan de pionierat editorial.

Prima secțiune (gândită și elaborată de dr. Bușoi) se prezintă ca un „mic tratat“ doctrinar și metodologic în medicina generală. Textul, extins pe 120 de pagini, oferă o frumoasă sinteză a numeroase probleme care conturează însuși statutul actual al acestei specialități, furnizând totodată elementele necesare integrării sale în știința și practica medicinei. Reperete culturale și tensiunea teoretică, ridicate, adesea, în planul reflecției filosofice, imprimă fluiditate și atracție acestui material de mare originalitate.

Cartea ne apare ca o treaptă sigură în pregătirea studenților din ultimul an și cu deosebire a tinerilor absolvenți. Ea se impune, în același timp, ca o

lucrare fundamentală pentru specialiștii de medicină generală“.

Conf. Dr. Jan Hurjui notează: „Medicină generală“ încearcă din nou o revitalizare pe plan teoretic, prin volumul apărut recent și datorat, de data aceasta, și unui cunoscut medic de medicină generală – Dr. Grigore Bușoi – autor al primului capitol, „Bazele teoretice și practice de medicină generală“ [...]. Este meritul cel mai important al cărții și motivul pentru care ea reprezintă un tratat de medicină generală și nu de medicină internă.

Demonstrația până la capăt a acestei realități o găsim în capitolul I, scris excelent, în care cuprinde numeroase priorități atât sub aspect conceptual, cât și al terminologiei („medicina verticalității“, „fenomenul Eisberg-Schatten“, „controlul aniversărilor jalon“, „sindromul D“ etc.).

Un merit al cărții este și acela de a fi găsit „noi sistematizări“, ceea ce arată că în teritoriul medicinei generale, căutările sunt în continuare fructuoase.“

Intervenții de mare substanță ontologică ne oferă Dr. Constantin Bogdan, prin punctările pe care le face, extrăgând pasaje semnificative din carte, ca cel de față: „În prezent, în asistența medicală, intervin o serie de mutații [...]. Este firesc ca noul curs să fie instrumentat de forme adecvate, în care gândirea sistemică, ecologică, ca și viziunea comprehensiv-holistică să se regăsească într-o specialitate multi- și interdisciplinară. Această disciplină nouă integratoare este medicina generală.“

Sunt discutate și o serie de concepte originale lansate, printre care „decalogul sănătății“ și „terapeutică sănătății“.

O recenzie interesantă, plină de conținut, asupra cărții *Medicina generală* ne prezintă Conf. Dr. Aurel Ivan în *Revista Medico-chirurgicală*, Iași, 1990, vol. 94, nr. 2.

De ce am simțit nevoia să prezint cartea *Medicina generală*, apărută sub redacția Acad. Marin Voiculescu? Există trei motive:

1) Spre a reaminti personalitatea exemplară a Profesorului, om de știință și cultură, medic-scriitor și medic-cetățean, care a fost în cadrul USSM-ului nu numai conducătorul instituției, ci și primul președinte al Societății de Medicină Generală (între anii 1960-1966) și cel care a girat apariția RMR.

2) *Tratatul Medicina Generală* atestă o abordare profesională doctă, care-și găsește un teren fertil, ideatic și spiritual, în RMR.

3) Dorim să atragem atenția asupra conului de umbră în care a fost supusă cartea de către colegii lanșați pe orbită universitară. (Poate ar merita o analiză comparativă între cărțile de medicină generală/medicina familiei apărute!)

Obținerea *specialității de medicină generală*, apariția *cărții Medicina Generală* și înființarea *RMR* reprezintă *tridens-ul* corabiei numite *Medicina Generală/Medicina Familiei*.

Societatea de Medicină Generală a fost reorganizată, cu statut nou și obținând personalitate juridică, a devenit SNMGR – Societatea Națională de Medicină Generală din România. În acest fel, *noua formă organizatorică, doctrina și substanța medicală* a specialității, precum și *organul de presă* al acesteia formează *tricuspidul* furcii specialității de MG/MF.

Aceste realități sunt legate, spun cunoscătorii, de numele ctitorilor specialității de medicină generală/medicina familiei în România.

Există martori de vază, precum Prof. Dr. Bogdan Marinescu (ministrul sănătății), Prof. Dr. Ștefan Șuteanu (șef al Catedrei de policlinică medicală), prof. dr. Nicolae Angelescu (directorul Direcției Sanitare a Municipiului București), Prof. Dr. Constantin Bogdan (susținător avizat al specialității) și mulți colegi (Dr. Pantelimon Bărbulescu, Dr. Costanța Iacob, Dr. Rodica Florescu, Dr. Longinus Popescu și alții), care atestă perioada de furtună și avânt a medicinei generale bucureștene în anii de debut ai afirmării specialității.

După această perioadă crucială, când s-au încheiat acțiunile de definire și organizare a specialității, s-a trecut la etapa ulterioară de consolidare și dezvoltare a ei. În acest curs ascendent, Dr. Grigore Bușoi, în cvadrupla sa calitate de medic implicat direct în asistența medicală, (medic primar de MG/MF și medic coordonator al Dispensarului Apusului), medic inspector, cu 1/2 normă în Ministerul Sănătății, responsabil cu elaborarea și aplicarea normelor de funcționare a specialității de ME, în cadrul direcției conduse de dr. Gabriela Hendrich, secretar-general și apoi președinte al SNMGR, redactor șef al *RMR*, și-a definit și articulat mai bine acțiunile:

1) Am militat pentru lărgirea bazei de susținere a Societății noastre prin afilierea organizațiilor profesionale de profil județene;

2) Orice reușită profesional-științifică a unui coleg am considerat-o ca un succes al meu, care devenea, conform principiului vaselor comunicante, un plus sistemic al SNMGR ce trebuia popularizat;

3) Depistarea și antrenarea valorilor nou-găsite. La lista cu greii medicinei generale descoperiți și propulsați de mine pe orbita specialității (Dr. Mircea Pretorian, Dr. Adrian Restian, Dr. Alexandru Gheorghiu) am adăugat, în diferite ocazii, ca participant la comisiile de examinare profesională sau ca instructor formator, o serie de noi colegi care și-au

valorificat aptitudinile (dr. Constantin Cârstea, dr. Alexandra Căra, dr. Cristina Isar și alții). În acest sens se înscrie și faptul că secretarii de redacție ai Revistei sunt foștii mei rezidenți;

4) O mare realizare personală, devenită piatră de hotar în dezvoltarea specialității de MG/MF, a fost colaborarea pe care am realizat-o cu Prof. Dr. J. C. van Es din Olanda, coleg de o aleasă distincție și un om de mare bunătate, pe care am reușit să-l aduc în România. Paginile revistei stau mărturie în acest sens;

5) După participarea la urzirea și derularea Primului Congres Național de MG din București (1987) și a două manifestări centrale – Conferință Națională de la Târgu Mureș (1989) și Conferință Națională de la Sibiu (1994) am fost factor hotărâtor în organizarea celui de-Al doilea Congres Național de la Costinești (1992) și al celui de-Al treilea Congres Național de la Iași (1997).

Care a fost marele beneficiu al acestor grandioase manifestări științifice naționale? Medicii de medicină generală/medicina familiei au fost actorii acestor întruniri, iar invitații (ministrul sănătății, personalități din lumea medicală românească și internațională) au luat act de preocupările colegilor și valoarea etalată a lucrărilor.

6) La 13 aprilie 1995, la Dispensarul Apusului, s-a organizat *Primul centru de formare în medicina familiei*, inspirat după model olandez. La inaugurare a participat ministrul sănătății, ambasadoarea Olandei, ziariști, numeroși medici.

Prin înființarea acestei baze naționale de formare în specialitate și prin publicarea în *RMR* nr. 2/1995 a articolului „Repere fundamentale ale medicinei familiei“ se afirmă noi elemente care promovează specialitatea de medicina familiei în România.

7) După ce în săptămânalul *Viața medicală* nr. 38, 39 și 40/1991 a apărut serialul elaborat de Dr. Grigore Bușoi, „Sănătatea și patologia familiei“, subiect principal din tematica de susținere a examenului de medic specialist în medicina generală/medicina familiei, problemele învățământului medical propriu în specialitate, organizate în cadrul Societății Naționale, au fost preluate de Dr. Alexandru Gheorghiu și Dr. Adrian Restian, sprijiniți de mine, la care s-a adăugat ulterior și Dr. Afilon Jompan.

Înființarea catedrelor de medicină generală/medicina familiei în cadrul Ministerului Educației este rezultatul intervenției Prof. Dr. Dan Enăchescu, care a prezentat un material alcătuit de Dr. Alexandru Gheorghiu, Dr. Grigore Bușoi și Dr. Rodica Florescu, scrisoare prin care s-au adus argumente peremptorii în sensul nevoii existenței învățământului universitar propriu.

8) Consider că succesele SNMGR s-au datorat politicii de demonstrare a potențelor medicinei generale și, în același timp, și de informare a organelor decizionale, în speță Ministerul Sănătății, Direcția Sanitară a Municipiului București (DSMB) și Asociația Medicală Română (AMR). Am avut în permanență ușa deschisă din partea acestor instituții. Se cuvine să aducem mulțumirile noastre către miniștrii sănătății: Prof. Dr. Victor Ciobanu, Prof. Dr. Dan Enăchescu, Prof. Dr. Bogdan Marinescu, Prof. Dr. Mircea Maiorescu, directorului general Dr. Aurel Gheorghiu din Ministerul Sănătății, precum și către conducerea DSMB și a AMR.

9) În timpul ministeriatului Prof. Dr. Iulian Mincu a început reforma sanitară în România, care a debutat cu asistența medicală primară. Am fost solicitat în acest sens și am participat la elaborarea legislației și documentelor necesare. Direcția economică de sub conducerea doamnei economist Eugenia Erhan a fost prima solicitată în implementarea reformei. Există documente care atestă contribuția Societății la derularea reformei, inclusiv semnarea critică a unor deficiențe.

10) Organizarea deschiderii către organisme internaționale ale MG/MF și alinierea noastră la ele a devenit o sarcină de primă mărime a SNMGR. Am fost primit membru al SIMG (Societatea Internațională de Medicină Generală) din Europa la recomandarea dr. Bruno Lazare, devenind probabil al doilea reprezentant al României în acest organism. După multe străduințe ne-am afiliat la WONCA (Organizația mondială a medicilor generaliști/medici de familie și a colegiilor naționale), fiind scutiți la început de plata unor taxe.

Prin trimiterea dr. Rodica Florescu la Congresul WONCA de la Praga am reușit să-l aducem pe președintele Organizației, Dr. Fred Olsen, la Congresul nostru de la Iași. După Congres, pentru continuarea și adâncirea relațiilor cu organisme internaționale a fost mandatată de noi Dr. Marinela Olăroiu. Trebuie spus că doamna doctor și-a manifestat disponibilitățile în acest sens.

În calitatea mea de președinte al SNMGR, împreună cu directorul AMR, am trimis în două etape medici în schimb de experiență în Anglia.

După o selecție riguroasă au fost acceptați să meargă la cursuri Dr. Mihaela Beuran și apoi Dr. Cristian Sever Oană și Dr. Steluța Mariușan-Georgescu.

11) După Congresul de la Iași, la câteva luni, mi-am dat demisia din funcția de președinte al SNMGR. Nu am fost interesat să devin cadru didactic pentru că nu simțeam chemarea expunerii de la catedră. Ba, mai mult, pentru a-mi clarifica

apetențele am scris în RMR un editorial – *Profesorul universitar desăvârșit*.

Deși am declarat public care sunt prioritățile mele, nu am fost crezut, așa încât cea mai bună ieșire din situația tensionată creată a fost să renunț la conducerea Societății.

12) M-am retras treptat din viața organizatorică a SNMGR, după ce am sprijinit alegerea Dr. Marinela Olăroiu în funcția de președinte al Societății. La nivelul filialei București a SNMGR ștabela fusese predată cu mult timp înainte de mine către Dr. Mircea Iorga.

Trebuie menționat că în activitatea mea pusă în slujba medicinei generale/medicina de familie se regăsesc trei perioade.

Cea dintâi, între 1975-1985, m-am situat în prim-planul luptei pentru recunoașterea importanței sociale a activității de medicină generală.

În a doua perioadă – situată între 1985-1997 – m-am plasat deliberat într-un plan secund pentru a deveni un coordonator și un împingător al acțiunilor necesare pentru împlinirea medicinei generale/medicinii de familie ca specialitate.

A treia perioadă – din 1997 până în prezent – mi-am propus să arăt, ca exponent al specialității, valoarea medicului de MG/MF ca profesionist și ca om de cultură.

Dacă prima perioadă cade sub incidența istoriei medicinei, a doua perioadă o punctăm prin cea mai mare acțiune realizată, care merită a fi reținută.

În 9 februarie 1990, în fruntea unei delegații de medici solicitam o audiență colectivă la Ministerul Sănătății. Prof. Dr. Dan Enăchescu, ministrul sănătății, îl invită în cabinet pe Dr. Grigore Bușoi spre a-și exprima doleanțele. Au fost prezentate șapte probleme-cerințe, dintre care prima a fost emiterea ordinului de confirmare a medicinei generale ca specialitate.

Prin Ordinul 539/30 mai 1990 medicina generală primește titlul de specialitate.

Ultima perioadă scoate în evidență împlinirea armonioasă a activității profesionale a Dr. Grigore Bușoi cu cea de redactor-șef al RMR.

În acest răstimp am obținut câteva rezultate notabile:

1) În 28 aprilie 1999 am susținut în ședința publică teza de doctorat „Aspecte ale sănătății și patologiei familiei din perspectiva antropologică” efectuată în Centrul de cercetări antropologice „Francisc I. Rainer” al Academiei Române.

Comisia de doctorat a avut următoarea competență:

- Președinte, Dr. Matei Stîrcea-Crăciun, cercetător științific principal gr. I

- Conducător științific, Dr. Cristiana Glavce, cercetător științific principal gr. I, directorul Centrului de Cercetări Antropologice

Referenți științifici:

- Acad. Prof. Dr. Constantin Bălăceanu-Stolnici
- Prof. Univ. Dr. Dan Enăchescu
- Conf. Univ. Dr. Ioan Bradu Iamandescu.

2) Am scris trei capitole în cartea *Elemente de psihosomatică generală și aplicată*, de sub redacția I.B. Iamandescu, Editura InfoMedica, București, 1999.

3) Am apărut în cartea *Dimensiuna psihosocială a practicii medicale*, de sub redacția lui Boris Luban-Plozza și I.B. Iamandescu, Editura InfoMedica, București, 2002, cu un capitol.

4) Prezentarea către ziarul *Viața medicală* a proiectului „Caietele Vieții medicale“, propunere care a prins viață.

5) În 2007 iese de sub tipar cartea mea intitulată *Din adânc spre cele înalte. Eseurile unui ostenitor într-ale medicinei*, la Editura Amaltea, București.

6) În 2007 mă înscriu în cartea *Filosofia lui Ba* de sub redacția G.G. Constandache, Editura Amaltea, cu un capitol intitulat: „Medicina familiei – disciplină integrată și integratoare“.

7) Articole scrise în diferite reviste și ziare din țară.

8) Un brevet de invenție la OSIM.

9) Lansarea unei noi embleme a medicinei, într-o viziune modernă, pentadică.

10) Asociația Medicală Română și Academia Română, în aprilie 2011, acordă *Diplomă de excelență* Revistei Medicale Române și Dr. Grigore Bușoi.

Diacronia cărților primite și crestomația adnotărilor

De când mi-am ițit și eu capul în lumea bună, de peste 30 de ani, prin participarea activă la viața Cetății (dări de seamă profesionale, manifestări științifice), prin suita de articole din revista *Viața medicală* și ziarul *Muncitorul sanitar* și alte gazete, pe când îmi manifestam cu aplomb dragostea pentru regina medicinei – medicina generală – am devenit, an de an, posesorul unei adevărate „corole de lumini“, cărți oferite de prieteni confrați, fapt ce mi-a umplut viața. Din mulțimea cărților primite am selectat o parte, în ordine cronologică, trecând donatorul, titlul cărții, alăturând formula de adresare și, atunci când au existat, percuția și scâpările adnotărilor.

1) 8.10.1982 – Dr. Mircea Dumitru (sub redacție), *Geriatric*, Editura Medicală, București, 1982;

Prietenului și colegului meu, dr. Bușoi, în semn de înaltă prețuire profesională.

2) 28.03.1985 – Dr. Constantin Gorgos (sub redacție), *Vademecum în psihiatrie*, Editura Medicală, București, 1985; *Dr. Bușoi Grigore, unui medic și prieten în adevăratul sens al cuvântului, o carte care se vrea pentru noi.*

3) 30.01.1987 – Dr. Victor Săhleanu, *Începuturile medicinei sociale în România*, G. Banu, București, 1979; *Dr. Grigore Bușoi, omagiu colegial.*

4) 1989 – Dr. C.Gh. Marinescu, *Interdisciplinabilitățile și dialog în științele medicale și medico-sociale – Anuar* (conducători: Prof. Dr. I. Haulică, Prof. Dr. C. Gh. Marinescu), Centrul metodologic al absolvenților și Cabinetul pedagogic, Iași, 1988; *Doctorului Grigore Bușoi. Omagii sincere, alese sentimente de stimă și prețuire pentru contribuția Dumneavoastră pe tărâmul cercetării științifice și ridicarea prestigiului profesiei de medic generalist.* Iași, 14.11.1989, Prof. Dr. C. Gh. Marinescu.

5) 10.03.1991 – Dr. Marin Voiculescu (sub redacție), *Medicina Generală*, vol. I, Editura Medicală, București, 1990; *Colegului și prietenului dr. Grigore Bușoi, realizator de seamă al acestei cărți, și apărător și defnitor al medicinei generale, în amintirea muncii noastre comune.*

6) 30.03.1994 – Dr. Corneliu Zeana, *Magneziul – biologie; clinică; tratament*, Editura Enciclopedică, București, 1994; *Dlui dr. Grigore Bușoi, cu cele mai alese sentimente.*

7) 1995 – Dr. Georgeta Sinițchi, *Actualități în patologia alergologică*, Editura Dosoței, Iași, 1995; *Dlui Dr. Bușoi cu multă considerație și speranță într-o viitoare colaborare.*

8) 12.01.1996 – Farm. Marțian Cotrău, *Medicamentul de-a lungul vremii*, Editura Apolonia, Iași, 1995; *Dlui Dr. Grigore Bușoi, eminent luptător și reprezentant al celor ce poată halate imaculate. Cu sentimente de aleasă prețuire*, Iași, M. Cotrău.

9) 2.10.1997 – Dr. J. C. van Es, *Medicul de familie și portretul său*, Editura Libra, București, 1997; *To dr. Bușoi, with great appreciation for our continuing cooperation.*

10) 1998 – Dr. Eugeniu Ilicea și Dr. Elvira Ilicea, *Medicina generală, medicina familiei*, Constanța, 1998; *Cu multă plăcere și prețuire d-lui Dr. Grig Bușoi, deschizător de drum în medicina generală din România și un adevărat profesor de medicina familiei.*

11) 4.07.1999 – Dr. Aurel Popescu-Bălcești, *Esoterismul și cosmogonia marilor religii*, Editura Larry Cart, 1999, București; *Domnului Dr. Bușoi Grigore, cu dragoste din partea autorului.*

12) 25.07.2001 – *Reiner* – un album document al Centrului de Cercetări Antropologice „Francisc

I. Rainer“; *Domnului Dr. Bușoi cu colegială prietenie și deosebită admirație*, Matei Stîrcea Crăciun, Cristiana Glavce și dr. Ion Oprescu.

13) 1.09.2002 – Dr. Victor Lotreanu, *Analize medicale biochimie, hematologie, imunologie*, Editura Coresi, 2001; *În semn de solidaritate intelectuală și doctorală*.

14) 3.03.2003 – Dr. G. Brătescu, *Ce-a fost să fie. Notății autobiografice*, Editura Humanitas, București, 2003; *Domnului Dr. Gr. Bușoi, cu multă prețuire pentru opera sa de animator al publicisticii medicale*.

15) 4.07.2004 – Călimănești, Dr. Luminița Dumitrescu, *Compendiu, îngrijiri paliative la domiciliu* (sub redacția Dr. Marinela Olăroiu), Editura Viața Medicală Românească, București, 2004; *Cu foarte multă considerație și respect pentru primul președinte al Societății Naționale de Medicina Familiei*.

16) 2005 – Dr. I.B. Iamandescu, *Psihologie medicală*, Editura InfoMedica, București, 2005; *Dlui Dr. Grigore Bușoi, cu aceeași caldă afecțiune și aleasă prețuire*.

17) 20.11.2006 – Dr. Ion Donoiu, *Nichita Stănescu, Gheorghe Tomozei, un sentiment al istoriei*, Societatea Culturală de la Domnești, 2006, *Domnului Dr. Grigore Bușoi, cu aceleași sentimente de admirație și prietenie. Cu drag, Ion Donoiu*.

18) 11.04.2007 – Dr. Alexandru Trifan, *Personeologie marginală și psihotraumatică*, Editura InfoMedica, București, 2005; *Dlui Dr. Grigore Bușoi, cu aceeași caldă afecțiune și aleasă prețuire*.

19) 8.05.2008 – Debra Nails, *Oamenii lui Platon*, Editura Humanitas, București, 2008; *Din partea unui grup mic dar recunoscător că existați, CNSMF (Centrul Național de Știință pentru Medicina Familiei): Cristina, Marius, Eugenia, Elvira, Lucian, Monica, Steluța, Marina*.

20) 2009, Dr. Ion Hurjui, *Medicul familiei – Terapie Cognitivă* (ediția a III-a), Editura Alfa, Iași 2009; *Dlui Dr. Grigore Bușoi, omul care a învins inerțiile pentru afirmarea medicinei de familie și a medicinei în genere, alegere sfântă încă din tinerețe. Un prieten, Ion Hurjui (acela care, ca și domnia voastră, slujește medicina și artele)*.

21) 5.07.2010, Dr. C.D. Zeletin, *Dr. C.D. Zeletin 75*, Editura Hera, Bârlad, 2010; *Colegului, prietenului și medicului meu, Domnul Dr. Grigore Bușoi, scriitor căruia îi prețuiesc instinctul limbii și talentul literar, gândirea scormonitoare și interesul pentru vechimea românească, Omagiile, C.D. Zeletin*.

22) 24.05.2011, Dr. Afilon Jompan, *Medicina Familiei*, Ediția a VI-a revizuită și adăugită, Editura Emostampa, Timișoara, 2010; *Cu deosebită considerație*.

23) 31.03.2012, Dr. Geo Săvulescu, *Lucian Blaga, Filosofie prin metafore*, Editura Vremea, București, 2012; *Domnului Dr. Grigore Bușoi, această carte cu gânduri bune*.

Trebuie să menționez că selecția cărților a fost aleatorie pentru anii în recoltă bogată și că am ales o carte pentru fiecare autor, deși în privința medicilor-scriitori sunt în posesia a mai multor cărți.

Am trecut la toți autorii numai titlul de doctor, pentru că mulți dintre distinșii confrăți, în actul de transmitere a darului, semnează sub această titulatură.

Doresc să-i trec în revistă în ordine alfabetică pe toți autorii medici, care nu figurează în desfășurătorul anterior, dar care au avut bunăvoința să-mi dăruiască lumină și scânteii din opera lor. Tuturor le adresez cu reverențe, mulțumiri.

Iată cum se prezintă acest catalog:

- Prof. Dr. Dan Andronescu, Prof. Dr. Traian Ataman, dr. Virgil Andrei
- Prof. Dr. Gheorghe Bacalbașa, Prof. Dr. Nicolae Bacalbașa, Prof. Dr. Nicolae Baltă, Prof. Dr. Constantin Bogdan, Conf. Dr. Octavian Buda, Dr. Mihai Bălan, Dr. Constantin Bocârnea, Dr. Valeriu Bistriceanu
- Prof. Dr. Emanoil Ceaușu, Prof. Dr. Dan Cheța, Prof. Dr. Mircea Chiotan, Prof. Dr. Ștefan Cristea, Dr. Richard Constantinescu
- Prof. Dr. Dumitru Dumitrașcu, Prof. Dr. Dan L. Dumitrașcu, Prof. Dr. Cristian Didilescu, Dr. Silvian Dașchievici, Dr. Leonard Domnișoru
- Conf. Dr. Farkaș Imre Janos, Dr. Farkaș Evelyn
- Acad. Dr. Leonida Gherasim, Prof. Dr. Nicolae Gorun, Prof. Dr. Cristian Gheorghe, Dr. Liliana Grădinaru
- Acad. Dr. Constantin Ionescu-Târgoviște, Prof. Dr. Aurel Ivan
- Dr. Andrei Kelemen
- Dr. Bruno Lazare
- Prof. Dr. Florian Mandache, Conf. Dr. Marian Moangă, Dr. Șerban Milcoveanu, Dr. Dinu Mareș, Dr. Pantelimon Miloșescu, Dr. Nicolae Mustătea, Dr. Lilia Morari
- Prof. Dr. Sebastian Nicolau, Col. Dr. Ioan Năstoiu, Dr. Cornelius Nordenfors (Suedia),
- Prof. Dr. Dan Olteanu
- Prof. Dr. Radu Palade, Dr. Lucian Paraschivescu, Dr. Raluca Pârcălabu, Dr. Mihai Cezar Popescu, Dr. Octavian Popescu
- Prof. Dr. Valeriu Rusu, Prof. Dr. Adrian Restian, Prof. Dr. Dan Riga, Prof. Dr. Sorin Riga, Dr. Leon George Radu
- Prof. Dr. Mihai Sefer, Dr. Nicolae Stănicel

- Prof. Dr. Florin Tudose, Conf. Dr. Cătălina Tudose, Dr. Dan Claudiu Tănăsescu, Dr. Mihai Teodorescu.

Am primit, de asemenea, multe cărți, dintre care nu puține au dedicații de la autori din afara profesiei medicale, cum ar fi: actori (ex. Radu Beligan), critici de artă (ex. Constantin Prut și Alexandra Titu), economiști (Alexandru Al. Popescu și Gheorghe Gârdu), filosofi (Angela Felicia Botez, G.G. Constandache, Alexandru Surdu, Marin Țurlea, Gheorghe Vlăduțescu), fizicieni (ex. George Teodorescu), istorici (ex. Adrian Majuru), juriști (ex. Ion Argeșeanu), ofițeri (doi generali și trei colonei), muzicieni (Ioana Minei, Ana Maria Pitiș), psihologi (ex. Adriana Balgiu), scriitori și poeți (Vasile Băran, Nicolae Dragoș, Corneliu Leu, Ion Sofia Manolescu, Eftimie Nesfântu, Eugen Pelin, Sergiu Selian, Claudia Voiculescu și alții), sociologi (Maria Magdalena Dumitrana și Petru Pânzaru), recuperatori și kinetoterapeuți (ex. Dumitru Moțet).

Dintre personalitățile care nu sunt medici, Vasile Băran, în cartea sa *Itinerar brâncușian (Valea Neagră, Sena, Atlanticul)* mă numește dr. Grigore Bușoi – Gorjanul și reiterează formula „om de carte“, pe care mi-a acordat-o pentru prima oară Conf. Dr. Marian Moangă.

La sfârșitul cărții sunt recomandat brâncușologilor pentru eseu *În lumina sacră: tripticul brâncușian de la Târgu Jiu*.

O relație specială, întru spiritualitatea românească, o am cu Prof. Univ. Dr. Petru Pânzaru, gânditor sociolog de mare profunzime, un pionier al inter- și transdisciplinarității în România.

În cartea *Sociologia reducției la esențial*, Editura Proema, Baia Mare, 2007, Domnia Sa face referire la un articol al meu, apărut în RMR, pe care-l consemnează și îl dezvoltă sub titlul *Corpul uman ca instrument existențial*.

Desigur, sunt și alte informații care ar merita să fie cunoscute.

De la ASTRA, prin intermediul acad. Alexandru Surdu, autor al cărții *Povestea iubirii la români*, primesc „cele mai frumoase gânduri de la Drago-bete“, iar sensibilul poet Ion Sofia Manolescu îmi dedica una din poeziile sale.

Am intrat în posesia unor cărți valoroase care mi-au fost semnlate și, nu de puține ori, oferite de pacienții mei.

Unul dintre izvoarele menținerii *standing*-ului meu intelectual îl reprezintă cărțile. Dacă le-aș aduna așa face o chilie sui-generis cu patru pereți din cărți. În această cameră de antrenament spiritual obiectul personalizat ar fi căpătăiul care ține loc pernei, în care fulgii din el sunt paginile cărților

citite, încât gândurile care dau în clocot în timpul rumației sau își iau zborul în somn sunt sprijinite ideal. Regionalismul *a sprijuni* înseamnă a susține oferind protecție și ajutor dezinteresat, precum și a facilita înțelegere și înaintarea în domeniul abordat, aducând temei și putere.

*

Mica noastră sărbătoare – 20 de ani de existență pentru RMR și redactorul ei șef – o adăugăm sărbătoririi de înaltă amplitudine a unor personalități dragi nouă: Dr. Geo Săvulescu și scriitorul Corneliu Leu, pentru împlinirea vârstei de 80 de ani, Dr. Suzana Bantaș și Dr. Gheorghe Brătescu, pentru cei 90 de ani de viață. La mulți ani!

Aflând de sărbătoarea noastră, mai mulți cititori ai RMR și-au exprimat dorința de a participa la aniversare cu ofrande ale minții și sufletului lor sub forma unor înscrisuri.

Spațiul nu ne permite să le prezentăm pe toate. Articolele vor fi reunite într-o secțiune specială intitulată *Fresca unei sărbătoriri duale*.

Notații finale

1. Multe vorbe legate s-ar fi putut spune la o sărbătoare de suflet, minte și lucrare românească – Revista Medicală Română și redactorul ei șef la douăzeci de ani de împlinire existențială –, când vrei să inviți cititorul să descopere elemente de înnoire puse în slujba medicinei, dar mai ales de a reține efortul, în regim de continuitate, prin ceea ce este autentic și mai înălțător – cultul națiunii. Aș vrea să introduc în lucrare, spre luare aminte, două elemente oarecum antitetice, în dorința de a fi riguros analizate și pentru a nu deveni păcate: mândria de a face a ziditorului și implicarea insuficientă a masei primitoare.

2. Dedic această bocănitură în platoșa mea de oștean al infanteriei medicinei pe pământ strămoșesc, memoriei celor trei sfinți părinți ai medicinei generale/medicinii familiei din România, Acad. Marin Voiculescu, Prof. Univ. Dr. Victor Ciobanu și Prof. Univ. Dr. Dan Enăchescu de asemenea, Acad. Aurel Moga și Prof. Dr. Victor Săhleanu, care au crezut în aplicarea mea spre instituția doctoratului în medicină, din perspectivă cardiologică, respectiv antropologică, domnului Prof. Dr. J.C. van Es, prieten de nădejde din stirpea lui Erasmus, precum și fărtaților totali Dr. Eugen M. Șerbănescu, Dr. Bruno Lazare și Dr. Mircea Pretorian.

3. La 15 iunie 2012 am aniversat 123 de ani de când Mihai Eminescu de sus, din Crucea Cerului Românismului, ne veghează existența și ne judecă pentru împlinirile și neputințele noastre, inclusiv

pentru lipsa ecloziunii din luna mai a dublei sărbători preconizate.

Peste 1.111 ani vom sărbători, într-o altă ordine de mărime, 1.234 ani de când Eminescu s-a înălțat întru existența României.

Să ne amintim acum cu acuitate de versurile Poetului întru iubire aplicată:

*De-ar trece ani cum trecură,
Ea tot mai mult îmi va plăcè,
Pentru că-n toată a ei făptură
E-un „nu știu cum“ și „un nu știu ce“.*

4. Tot în compania poetului național ne vin în minte versurile din poezia *Dintre sute de catarge*.

Bărcuța care are înscris pe catarg inițialele G.B. înfruntând timpul și valurile de peste 50 de ani (facultatea absolvită în 1961) având vânt în pupă (iubire, credință, nădejde) a trecut Gibraltarul și a intrat în ceea ce Mircea Eliade numește „oceanografie“ (încercarea de a privi prin prisma sufletului și de a dezlega cu seriozitate problemele întâlnite). Trebuie să navighezi ca să înveți!

5. Sărbătorirea autentică devine un motiv de intrare a omului într-o ordine naturală pe canavaua tradiției; ea este însă resimțită ca o vibrație poetică și ca un prilej de înălțare spirituală.

6. Sărbătorirea în sine, recolta reușitelor, reprezintă o verificare socială a unor precepte autohtone:

- ființa lucrului se cunoaște după facere; finalitatea are însă o pricină înainte-mergătoare;
- nevoia este cel mai bun judecător;

- nu te poți ridica spre înalt, dacă gramatica ascensiunii nu coboară în tine;
- participare la sărbătoarea omului cere haine curate, într-o croială simplă;
- deșteptarea de dimineață împlinește ziua;
- cine-i fiul mai mare? Cel cu pretenții mai mici!
- ne formăm după gândurile care ne descântă;
- prietenul adevărat este prezent la praznicul fârtatului.

7. Un sfat la ceas de sărbătoare de la Sfântul Grigorie Teologul: „Muncește ca și cum n-ai muri niciodată, dar îngrijește-te de suflet, ca și cum ai muri mâine.“

8. Gânduri grele de la Starețul Dionisie, duhovnic român de la Sfântul Munte Athos: „Conducătorii României, dacă s-ar smeri, ar fi niște părinți ai neamului, nu părinți ai pungii! Românul are așa, o lipsă, nu-l iubește pe fratele lui cu adevărat: vine altul, un străin, și te cumpără și de-acum tu, ca român, ești dușmanul românului tău, dușmanul fratelui tău, dușmanul națiunii tale ...“

9. Personalităților care au simțit nevoia să dea binețe sărbătorii petrecute le adresăm două formule dragi inimii noastre: „Mulțămim, Dumneavoastră!“ și „Vă mai așteptăm pe la noi!“

10. În relația prezent-viitor să ne aducem aminte de spusele lui Isaac Sirul: „Tăcerea este taină a veacului viitor, iar cuvintele multe ale lumii acesteia.“

11. Iar de ar fi să avem o idee de final, scoțând apa adâncurilor cu lumânarea legată de cumpăna fântânii românești, am zice: *Punct și ‘om vedea ...*